



T.C.
SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

KARAR

No 2025/114
Tarih 13/08/2025

Ulaşım Koordinasyon Merkezi Genel Kurulu, Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Fikret BAYHAN Başkanlığında, 13.08.2025 Çarşamba günü, saat 14:30'da, Büyükşehir Belediyesi AKOM Toplantı Salonunda gündemdeki konuları görüşmek üzere toplanmıştır.

İLGİ: Toplu Taşıma Şube Müdürlüğü'nün 13.01.2025 tarih ve 148748(1818) sayılı yazısı.

TALEP: İl geneli hizmet veren Özel Halk Otobüslerinin işletme yapılarının rehabilitasyonu ve faaliyet gösterdikleri toplu taşıma hatlarının optimizasyonu çalışmaları sürdürülmektedir. Yapılan incelemelerde birçok Özel Halk Otobüsü hattında araç fazlalıklarının olduğu, verimli bir işleticilik modellerinin oluşmadığı görülmüştür. Bu verimsiz işleticilik, işleticilerin gelirlerini ve toplu taşıma hizmet kalitesini azaltmaktadır. Bu kapsamda söz konusu olumsuzlukların giderilmesi adına fazla bulunan araçların azaltılarak hali hazırda ihtiyaç olan "S" Servis Plakası verilmesi talebi.

KOMİSYON RAPORU:

1. SAKARYA'DA TOPLU TAŞIMA SORUNU VE DÖNÜŞÜM AMACI

Sakarya il bütünündeki toplu taşıma araçlarının sayısının fazla olmasından kaynaklanan işletme verimsizliği ve buna bağlı olarak araç kullanım kapasitesinin düşük olmasının yanı sıra 2022 yılından itibaren başlayan başta akaryakıt olmak üzere işletme giderlerindeki olağanüstü artışlar nedeni ile toplu taşıma faaliyeti yürüten özel işletmecilerin gelir gider dengesi büyük ölçüde bozulmuştur. Birçok toplu taşıma hattında bilet gelirleri işletme giderlerini karşılamaya yetmemektedir.

Verimli ve mali açıdan sürdürülebilir bir toplu taşıma hizmeti için Sakarya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde kooperatif ve işletmecilerin hizmet verdikleri mevcut toplu taşıma güzergâhlarında ihtiyaç duyulan toplu taşıma araç sayısının belirlenmesi ve yapılacak olan teknik değerlendirme sonrası fazlalık olan toplu taşıma araçlarının Sakarya genelinde ihtiyaç duyulan öğrenci ve personel servis araçlarına dönüştürülecektir.

2. MEVCUT SERVİS ARAÇ SAYILARI VE NÜFUS İLİŞKİSİ

Sakarya'da 2024 yılı itibarıyla toplam 3.116 servis aracı bulunmaktadır. Bunların 1.363'sü personel, 718'i öğrenci servisi, 55'i ise askıda olan plakalardır. 2016'da 3.109 olan araç sayısı, 2024'te yalnızca %0,2 artmıştır. Buna karşılık nüfus %13 oranında artarak 976.948'den 1.110.735'e ulaşmıştır. Bu durum, servis aracı başına düşen kişi sayısının 314'ten 356'ya yükselmesine neden olmuştur.

Tablo 4-1: 2024 Sakarya OSB Bilgileri

Yıl	Nüfus	Servis Araç Sayısı	Servis Aracı Başına Düşen Nüfus
2016	976.948	3.109	314
2017	990.214	3.121	317
2018	1.010.700	3.116	324
2019	1.029.650	3.116	330
2020	1.042.649	3.116	335
2021	1.060.878	3.116	340
2022	1.080.080	3.116	347
2023	1.084.800	3.116	348
2024	1.110.735	3.116	356

3. SERVİS TÜRLERİNE GÖRE DEĞİŞİM VE PANDEMİ ETKİSİ

Pandemi nedeniyle 2020 yılında öğrenci servislerinde büyük düşüş yaşanmış; 2019'da 944 olan sayı 2020'de 197'ye düşmüştür. Ancak takip eden yıllarda kademeli olarak artış görülmüş ve 2024'te 718'e ulaşmıştır. 2026'da ise öğrenci servis sayısının tekrar 2019 seviyesini geçeceği öngörülmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

[https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-](https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-8e4b509774c9&tip=1)

8e4b509774c9&tip=1





T.C.
SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

KARAR

No 2025/114
Tarih 13/08/2025

Tablo 2: Servis Araçlarının Türlerine Göre Dağılımı

Yıl	Servis Araç Sayısı	Askıda Olan Plaka Sayısı	Personel Servisi	Öğrenci Servisi
2016	3.109	0	556	488
2017	3.121	1	684	794
2018	3.116	56	834	821
2019	3.116	125	906	944
2020	3.116	187	1.150	197
2021	3.116	315	1.211	687
2022	3.116	254	956	715
2023	3.116	127	1.126	754
2024	3.116	55	1.363	718

4. ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNDE SERVİS İHTİYACI

Sakarya'da 1.455 sanayi kuruluşunda toplam 76.657 kişi çalışmaktadır. Bu işletmelerin önemli bir kısmı OSB'lerde yer almaktadır. 2023 itibarıyla üretim yapılan 211 parselde 25.165 kişi istihdam edilmekte; proje ve inşaat aşamasındaki parsellerin faaliyete geçmesiyle bu sayının 85.000'i aşacağı öngörülmektedir. Her 30 çalışana bir servis aracı prensibiyle, toplamda 2.835 servis aracı ihtiyacı hesaplanmıştır.

Tablo 3: OSB Personel Sayı ve Sektöre Göre Oranlar

Sektörler	Firma Adedi	Firma Adedine Göre Oran %	Çalışan Sayısı	Çalışan Sayısına Göre Oran %
Gıda Sanayi	258	17,73	11.798	15,39
Mobilya ve Orman Ürünleri Sanayi	222	15,26	7.250	9,46
Çelik Metal, Demir İşleme Sanayi	250	17,18	13.288	17,33
Makine Sanayi	135	9,28	4.345	5,67
Otomobil ve Kara Taşıtları Sanayi	102	7,01	19.917	25,98
Plastik, Kauçuk ve Cam Sanayi	150	10,31	5.518	7,2
Tekstil ve Giyim Sanayi	111	7,63	9.333	12,18
İnşaat Ekipmanları Sanayi	21	1,44	164	0,21
Kimya Sanayi	43	2,96	2.151	2,81
Madencilik ve Mermercilik Sanayi	31	2,13	344	0,45
Elektronik Elektrik Sanayi	36	2,47	1.121	1,46
Diğer	96	6,6	1.428	1,86

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Toplam 1.455 76.657 25.165 85.000 2.835

<https://berdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulamaGenel?dl=1006&eD=2e0e9955-5181-45d8-9eb2-8e4b509774e9&tip=1>





T.C.
SAKARYA BÜYÜKEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

KARAR

No 2025/114

Tarih 13/08/2025

5. İSTANBUL'DAN SANAYİ KAYMASI VE SAKARYA'NIN CAZİBESİ

İstanbul'daki sanayi kuruluşlarının şehir dışına taşınması yönündeki eğilim, Sakarya'yı stratejik konumu, lojistik olanakları ve sanayi altyapısıyla ön plana çıkarmaktadır. Bu geçişin gerçekleşmesiyle, Sakarya'daki OSB'lerde üretim yapan firma sayısının 211'den 700'e, çalışan sayısının ise 25.000'den 85.000'e çıkması beklenmektedir.

2022 verilerine göre Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) 25.165 kişi istihdam edilirken, bu sayı 2024 yılında 29.710 kişiye ulaşmıştır. Kısa dönem (2025-2026-2027) ihtiyaçları analiz edildiğinde, 2022 sonrası gerçekleşen 4.500 kişilik ek istihdamla birlikte ihtiyaç duyulan servis aracı sayısının 550 olması öngörülmektedir.

Tablo 4: 2022 Sakarya OSB Bilgileri (Ana Rapor)

Organize Sanayi Bölgesi	Alan Hektar	Parsel Sayısı	Tahsis Edilen Parsel Sayısı	Tahsis Edilmeyen Parsel Sayısı	Üretim Yapılan Tesis Sayısı	Mevcut İstihdam Sayısı
Sakarya 1. OSB (Hanlı)	278	118	122	0	67	9.373
Sakarya 2. OSB (Hendek)	352	98	97	1	82	9.984
Sakarya 3. OSB (Söğütü)	254	77	79	1	48	4.850
Karasu OSB	44	6	6	0	2	271
Ferizli OSB	151	70	40	30	9	550
Kaynarca Mobilya İhtisas OSB	90	41	41	0	3	137
Doğu Marmara Makine İmalat OSB	315	-----	-----	-----	-----	-----
Ferizli Otomobil ve Metal OSB	530	-----	-----	-----	-----	-----
Toplam	2.012	410	385	32	211	25.165

Tablo 4-1: 2024 Sakarya OSB Bilgileri

OSB ADI	KURULUŞ TARİHİ	BAKANLIK ONAY TARİHİ / SİCİL NO	ALANI (HEKTAR)	PARSEL SAYISI	TAHSİS EDİLEN PARSEL SAYISI	TAHSİS EDİLMİYEN PARSEL SAYISI	ÜRETİMDEKİ TESİS SAYISI	ÜRETİME ARA VEREN / İPTAL EDİLEN TESİS SAYISI	İNŞAATI DEVAM EDEN TESİS SAYISI	PROJE SAFHASINDAKİ TESİS SAYISI	MEVCUT İSTİHDAM	DOLULUK ORANI (%)
SAKARYA 1. OSB (HANLI)	7.06.1993	07.06.1993 169	272	123	130	0	78	4	27	14	12.210	88,62
SAKARYA 2. OSB (HENDEK)	5.03.1997	24.04.2001 154	352	95	95	0	83	4	7	1	10.980	98,95
SAKARYA 3. OSB (SÖĞÜTLÜ)	18.08.1998	05.04.2001 117	328	91	91	0	63	1	18	9	4.968	90,11
KARASU OSB	2.07.2007	22.07.2008 256	44,06	6	6	0	2	0	4	0	305	100,00
FERİZLİ OSB	22.12.2009	22.12.2009 270	154,17	73	73	0	29	1	15	28	1050	61,64
KAYNARCA MOBİLYA İHTİSAS OSB	8.03.2010	8.03.2010 271	90,80	45	42	3	5	0	33	4	197	84,44
DOĞU MARMARA MAKİNE İMALATÇILARI İHTİSAS OSB (KAYNARCA)	3.03.2015	03.03.2015 305	312,70	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
SAKARYA OTOMOTİV VE METAL İHTİSAS OSB (FERİZLİ)	21.07.2022	21.07.2022 378	524	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
SAKARYA SÖĞÜTLÜ OSB	09.03.2023	09.03.2023 392	229,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM			2230,597	433	430	3	260	10	104	56	29.710	86,37

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

[https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-](https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-8e4b509774c9&tip=1)

8e4b509774c9&tip=1





6. EĞİTİM KURUMLARI VE ÖĞRENCİ SERVİSLERİ

Sakarya'da 2023-2024 döneminde toplam **207.099 öğrenci** eğitim almıştır. Bu öğrencilerin önemli bir kısmı farklı bölgelerden gelmekte ve ulaşımı genellikle servislerle sağlanmaktadır. Öğrenci sayısındaki artış nüfus artışını aşmakta ve servis ihtiyacını güçlendirmektedir.

Tablo 5: Sakarya'daki Derslik Sayısı

Derslik sayısı	Resmi	Özel	Toplam
Okulöncesi	903	497	1.320
İlkokul	2.447	406	2.853
Ortaokul	2.456	418	2.874
Ortaöğretim	2.155	445	2.600
Toplam	7.961	1.766	9.727

7. 2025-2027 DÖNEMİ ARAÇ İHTİYACI TAHMİNİ

Yukarıdaki gelişmeler ışığında, Sakarya'da **2025-2027 yılları arasında 550 yeni servis aracına ihtiyaç** duyulacağı hesaplanmıştır. Bu ihtiyaç yıllara göre aşağıdaki gibi dağılmaktadır:

Tablo 6: Servis Aracı İhtiyacı Tahmini

Yıl	Servis Araç İhtiyacı
2025	300 adet
2026	175 adet
2027	75 adet
Toplam	550 Adet

8. DÖNÜŞÜM STRATEJİSİ VE ÖNERİLER

Yapılan incelemeler, teknik hesaplamalar ve Sakarya İl genelinde toplu taşıma sisteminin yapısı göz önüne alındığında yeni S Plaka ihalesi yerine, **hâlihazırda çalışan ama yolcu yoğunluğu düşük olan hatlardaki toplu taşıma araçlarının servis aracına dönüştürülmesi sistem verimliliği ve kaynakların verimli kullanılması adına daha isabetli olacaktır.** Özellikle 15 ruhsatın altındaki kırsal ve yolcu yoğunluğu kentsel göç ile azalan hatlar öncelikli değerlendirmeye alınmalıdır. Sakarya il genelinde kısa vadede ihtiyaç duyulan 550 adet servis aracının öncelikle İlçe merkezi ile il merkezinde arasında toplu taşıma hizmeti veren ve yapılacak yolcu sayımlarından sonra ihtiyaç fazlası olarak tespit edilen Özel halk otobüslerinin servis aracına dönüştürülmesi ile karşılanması önerilmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

[https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-](https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-8e4b509774c9&tip=1)

[8e4b509774c9&tip=1](https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-8e4b509774c9&tip=1)





T.C.
SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

KARAR

No 2025/114

Tarih 13/08/2025

Tablo 7: Çalışmayan ÖHO İşletici Sayısı

Ruhsat Sayısı	Çalışan Araç sayısı	Çalışmayan Araç Sayısı
797	583	214

9. TOPLU TAŞIMA ARAÇLARININ SERVİS ARAÇLARINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİNİN KAMU YARARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kamu yararı kavramı, bireysel çıkarlarla toplumun ortak çıkarları arasında denge kurulmasını esas alır ve karar alma süreçlerinde toplumun genel menfaatini ön planda tutmayı gerektirir. Bu bağlamda, hizmet gereğinin karşılanması ilkesi; toplumsal ihtiyaçlara yönelik altyapı ya da üstyapı hizmetlerinin eksikliklerinin bilimsel, teknik ve nesnel ölçütlere dayanarak tespit edilmesi ve yasal çerçevede giderilmesini ifade eder. Sakarya ili özelinde, toplu taşıma sisteminde ihtiyaç fazlası olduğu belirlenen araçların servis taşımacılığına dönüştürülmesi, hem ulaşım sisteminin verimliliğini artıracak hem de kamu kaynaklarının daha etkin kullanımını sağlayacaktır. Bu dönüşüm, sadece trafik yükünün azaltılmasına değil, aynı zamanda ekonomik, çevresel ve sosyal faydaların elde edilmesine de olanak tanıyarak kamu yararı açısından anlamlı bir çözüm sunmaktadır.

10. TOPLU TAŞIMA ARAÇLARININ SERVİS ARAÇLARINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİNİN KAMU YARARI AÇISINDAN AVANTAJLARI:

- Trafik Yükünün Azaltılması:** Toplu taşıma araçları genellikle kent merkezlerinde ilk ve son durak yaptıklarından, bu bölgelerde yoğun trafik yüküne neden olmaktadır. Servis araçları ise merkez dışı güzergâhlarda çalıştıklarından trafik yoğunluğunu azaltırlar.
- Çevresel Etkilerin Azaltılması:** Özel Halk Otobüslerinin dönüşümü ile birlikte kent merkezinde kaynaklanan hava kirliliği ve gürültü gibi çevresel sorunlar da azalacaktır.
- Verimlilik Artışı:** Sakarya toplu taşıma sisteminde %50'ye yaklaşan atıl kapasite, sistemin verimliliğini düşürmekte ve ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Servis dönüşümüyle %30'un üzerinde verimlilik artışı sağlanması öngörülmektedir.
- Ekonomik Ulaşım Olanakları:** Artan verimlilikle birlikte birim yolculuk maliyetleri düşecek, bu da vatandaşlara daha uygun fiyatlı toplu ulaşım hizmeti sunulmasını sağlayacaktır.
- Hizmet Kalitesinin Artırılması:** Sağlanacak mali tasarruf ile eski toplu taşıma araçlarının yenilenmesi, engelli ve yaşlılara uygun alçak tabanlı araçların temini mümkün olacak, böylece konfor ve erişilebilirlik artacaktır.
- Kamu Kaynaklarının Etkin Kullanımı:** Özel işletmeciler verimlilik sayesinde kamu sübvansiyonuna ihtiyaç duymadan faaliyetlerini sürdürebilecek, böylece kamu kaynaklarına olan ihtiyaç azalacaktır.
- Sanayi Bölgelerine Erişimin İyileştirilmesi:** Sakarya'nın sanayi ağırlıklı ekonomik yapısı dikkate alındığında, şehir merkezi dışındaki sanayi tesislerine ulaşımı kolaylaştıracak servis taşımacılığı, kent ekonomisinin gelişimi için kritik öneme sahiptir.
- Yerel Uyum ve İhtiyaçların Karşılanması:** 16 ilçede yapılan yolculuk analizlerine göre, bazı ilçelerde toplu taşıma talebi düşükken servis ihtiyacı yüksektir. Bu dönüşüm, taşıma ihtiyacının daha etkin karşılanmasına ve özel işletmecilerin mağduriyetinin önlenmesine katkı sağlayacaktır.

<https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dl=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-8e4b509774c9&tip=1>

8e4b509774c9&tip=1





T.C.
SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
ULAŞIM KOORDİNASYON MERKEZİ KARARI

KARAR

No 2025/114

Tarih 13/08/2025

Özel Halk Otobüsü sistemindeki verimsizliklerin giderilmesi, sanayi ve eğitim kurumlarının servis taşımacılığı ihtiyaçlarının karşılanması ve şehir merkezindeki trafik yükünün artırılmaması adına, verimsiz veya çalışmayan özel halk otobüslerinin servis araçlarına (S plaka) dönüştürülmesi, Sakarya için maliyet etkin ve sürdürülebilir bir çözümdür. Özellikle çalışmayan ya da düşük verimle hizmet veren bu hatlarda sağlanacak dönüşümler ile trafiğe yeni araç yükü dâhil etmeden kamusal ulaşım ihtiyacının çözülmesine katkı sağlanacaktır.

Yukarıdaki rapor doğrultusunda verimsiz veya çalışmayan özel halk otobüslerinin servis araçlarına (S plaka) dönüştürülmesinin uygun olduğu kanaatinin UKOME Genel Kuruluna bildirilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

KARAR: 26.02.2025 Tarihli UKOME Genel Kurulunda 2025/24 sayılı kararla ihtisas komisyonunda görüşülmek üzere sevk edilen talep, 26.06.2025 tarihinde Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı Toplantı Salonunda yapılan Komisyon toplantısında; uygun görülmüş olup, yukarıdaki komisyon kararı uyarınca talebin kabulüne oy birliğiyle karar verilmiştir.

Fikret BAYHAN
Genel Sekreter

İlhan YILMAZ
Genel Sekreter Yardımcısı

Ümit GÜLHAN
Hukuk Müşavirliği Tem.

Kemal Can KARSLI
Ulaşım Dairesi Başkanı V.

Fatih NACAĞ
Fen İşleri Dairesi
Başkanlığı Tem.

Mahmut İSLAMOĞLU
Zabıta Dairesi Başkanı

(Katılmadı)
Park ve Bahçeler Dairesi
Başkanı

Atilla AYDOĞAN
İmar ve Şehircilik Dairesi
Başkanı

Abdüssamet H. ÖKSÜZALİ
Yol Bakım ve Altyapı Koor.
Dairesi Başkanlığı Tem.

Mehmet COŞKUN
Çevre Koruma ve Kont. Dairesi
Başkanlığı Tem.

Mecid YILDIRIR
Ticari Plakalar ve Ruhsat
Denetim Şube Müdürü

Veysel KARAHAN
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
13.Bölge Müd. Tem.

Abdullah DOĞAN
Garnizon Komutanlığı Tem.

Erol DÜZGÜN
İl Jandarma Komutanlığı
Tem.

Tolga SAZ
İl Emniyet Müdürlüğü Tem.

Necmi ÖZER
Sahil Güvenlik Komutanlığı
Tem.

(Katılmadı)
Karasu Liman Başkanlığı

(Katılmadı)
KGM 17. Şube Şefliği Tem.

Ömer ASLAN
DHMİ Cengiz Topel Hava Lim. Tem.

(Katılmadı)
TCDD Genel Müdürlüğü

(Katılmadı)
TCDD Taşımacılık A.Ş.

(Katılmadı)
İl Millî Eğitim Müd. Tem.

(Katılmadı)
Alt Yapı Yatırımları Genel Müd.

Erhan GÖKDEMİR
Aile ve Sosyal Hiz.
Müd. Tem.

Aydemir SEİSOĞLU
Çevre ve Şehircilik İl Müd. Tem.

(Katılmadı)
İl Afet ve Acil Dm. Müd. Tem.

Yusuf İLKUN
Türkiye Şof. ve Otom. Fed. Tem.

OLUR

Yusuf ALEMDAR
Büyükşehir Belediye Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

[https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-](https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-8e4b509774c9&tip=1)

[8e4b509774c9&tip=1](https://serdes.sakarya.bel.tr/BelgeDogrula/BelgeDogrulaGenel?dI=1006&eD=2e0e3335-5181-45d8-9eb2-8e4b509774c9&tip=1)

